

POSTANOWIENIE

Dnia 28 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 28 marca 2025 r.
sprawy **D. C.** oskarżonej o czyn z art. 288 § 1 k.k.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę oskarżonej
od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu
z dnia 10 października 2024 r., sygn. akt IV Ka 853/24
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Wołowie
z dnia 16 lutego 2024 r., sygn. akt II K 149/23

postanowił

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążyć oskarżoną.**

UZASADNIENIE

D. C. została oskarżona o to, że w dniu 24 marca 2022 roku w W. przy ul. B. dokonała uszkodzenia rury instalacji gazowej poprzez wyrwanie z uchwytów, powodując straty w wysokości 4968 zł, czym działała na szkodę F. S., tj. o czyn z art. 288 § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 16 lutego 2024 r., sygn. akt II K 149/23, Sąd Rejonowy w Wołowie:

1. na podstawie art. 66 § 1 i 2 k.k. i art. 67 § 1 k.k. warunkowo umarzył postępowanie karne wobec oskarżonej D. C. o czyn opisany w części wstępnej wyroku, precyzując, iż został on popełniony na szkodę F. S. i K. S., tj. o czyn z art. 288 § 1 k.k. na okres 3 (trzech) lat próby;
2. na podstawie art. 67 § 3 k.k. orzekł od oskarżonej na rzecz pokrzywdzonych F. S. oraz K. S. solidarnie nawiązkę w wysokości 10 000 (dziesięciu tysięcy) złotych.

Wyrok zawiera również rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu.

Od powyższego wyroku apelację wywiodła oskarżona, która zaskarżyła wyrok w całości, zarzucając mu: obrazę przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego D. C., obrazę przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia, błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na treść tego orzeczenia.

Podnosząc powyższe zarzuty, skarżąca wniosła o uniewinnienie jej od zarzucanego czynu zabronionego.

Powyższy wyrok zaskarżyła w całości również obrońca oskarżonej, która podniosła zarzuty: obrazy przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 k.p.k.; błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który mógł mieć wpływ na treść orzeczenia; obrazy prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., tj. art. 67 § 1 k.k.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżąca wniosła o uniewinnienie oskarżonej od zarzucanego jej czynu zabronionego, ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku, poprzez zmianę opisu i kwalifikacji prawnej zarzucanego oskarżonej czynu, w ten sposób, że strata powstała w wyniku działania oskarżonej wyniosła 391,87 złotych oraz zakwalifikowanie czynu oskarżonej jako wykroczenia z art. 124 § 1 k.w., a następnie wymierzenie wobec oskarżonej najłagodniejszej oraz najniższej kary przewidzianej za powyższe wykroczenie albo w razie nieuwzględnienia

powyższego, skrócenie okresu próby warunkowego umorzenia postępowania do 1 (jednego) roku, zmniejszenie nawiązki na rzecz pokrzywdzonych do kwoty faktycznie poniesionej szkody tj. 4968 złotych.

Powyższy wyrok zaskarżył również pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego, który zakwestionował to orzeczenie w części, tj. w zakresie punktu I i II wyroku, podnosząc zarzut błędu w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść orzeczenia. W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego w Wołowie w punkcie I poprzez orzeczenie wobec oskarżonej „kary bezwzględnego pozbawienia wolności w wymiarze 3 miesięcy z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 3 lata” i na podstawie art. 72 § 1 pkt 1-2 k.k. zobowiązanie oskarżonej do informowania sądu lub kuratora o przebiegu okresu próby, przeproszenia pokrzywdzonych, ewentualnie orzeczenie wobec oskarżonej kary grzywny nie niższej od 150 stawek dziennych, a nadto o zmianę zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego w Wołowie w punkcie II poprzez podwyższenie orzeczonej od oskarżonej na rzecz pokrzywdzonych F. i K. S. solidarnie nawiązki do łącznej kwoty 82,735,58 zł.

Wyrokiem z dnia 10 października 2024 r., sygn. akt IV Ka 853/24, Sąd Okręgowy we Wrocławiu zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że orzeczoną w pkt. II nawiązkę obniżył do kwoty 4968 (cztery tysiące dziewięćset sześćdziesiąt osiem) złotych, a w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Wyrok zawiera również rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu.

Od powyższego wyroku kasację wywiódł obrońca oskarżonej, który zaskarżył ów wyrok w całości, podnosząc zarzut zaistnienia w toku postępowania naruszenia stanowiącego bezwzględną przyczynę odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k., „tj. rozpoznania sprawy o przestępstwo wnioskowe (takim jest przestępstwo z art. 288 § 1 k.k.), mimo braku wniosku o ściganie pochodzącego od osoby uprawnionej”. W uzasadnieniu kasacji wskazano, że „uprawnionym do złożenia wniosku o ściganie sprawcy uszkodzenia instalacji gazowej w budowie był i jest jedynie jej wykonawca w roli przedsiębiorcy, tj. R. W., na którym ciążyły obowiązki wykonawcy (w rozumieniu przepisów o robotach budowlanych) i przedsiębiorcy w związku z umową o roboty budowlane zawartą z konsumentem (w rozumieniu przepisów o umowach przedsiębiorców z

konsumentami)". Podnosząc powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna.

Na wstępie należy przypomnieć, że kasacyjny zarzut bazujący na tezie o zaistnieniu w sprawie uchybienia stanowiącego bezwzględną przyczynę odwoławczą, zasadniczo musi być odnoszony do stanu faktycznego przyjętego przez sądy orzekające w sprawie. Sąd kasacyjny, jako „sąd prawa”, co wynika jednoznacznie z art. 523 § 1 k.p.k., nie bada bowiem trafności poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych. Równie oczywiste jest, że w kasacji, która może być oparta tylko na zarzucie bezwzględnej przyczyny odwoławczej (a taka sytuacja zaistniała w przedmiotowej sprawie - art. 523 § 2 w zw. z § 4 pkt 1 k.p.k.), niedopuszczalne jest podnoszenie zarzutów rażącej obrazy prawa nie należących do kategorii uchybień z art. 439 § 1 k.p.k.

Przenosząc powyższe uwagi na grunt przedmiotowej sprawy należy wskazać, że skarżący, koncentrujący się w swoich wywodach zasadniczo na zagadnieniach związanych ze sferą uprawnień wynikających z prawa własności i kwestionowaniu ważności zawartej przez pokrzywdzonych umowy, zignorował fakt, że kompetencja do złożenia wniosku o ściganie w sprawie o przestępstwo z art. 288 § 1 k.k. przysługuje – co trafnie eksponował już sąd odwoławczy - nie tylko właścicielowi rzeczy, ale znacznie szerszemu kręgowi podmiotów. W judykaturze wskazuje się bowiem, że *art. 288 § 1 k.k. chroni nienaruszalność oraz zdolność do użytkowania rzeczy cudzych, do których określonemu podmiotowi przysługuje prawo własności, bądź który jest posiadaczem tych rzeczy, albo przysługują mu inne uprawnienia do rzeczy, wynikające z praw rzeczowych lub obligacyjnych. Sprawca tego przestępstwa narusza bezpośrednio zarówno dobro prawne właściciela rzeczy, jak i dobro prawne posiadacza rzeczy w dobrej wierze. Przepis art. 288 § 1 k.k. chroni więc także posiadanie, będące atrybutem własności, które może być faktycznie przekazywane innemu podmiotowi, np. użytkownikowi, dzierżawcy, najemcy czy prawnemu posiadaczowi rzeczy. Dlatego osobą*

uprawnioną do złożenia wniosku o ściganie, o którym mowa w art. 288 § 4 k.k., jest nie tylko właściciel rzeczy, lecz także każda inna osoba, której przysługuje inne prawo rzeczowe lub prawo obligacyjne do rzeczy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2020 r., II KK 359/20). W świetle ustalonego przez sąd I instancji, a zaaprobowanego przez sąd odwoławczy stanu faktycznego, F. S. , jako właściciel mieszkania, do którego owa instalacja gazowa miała być doprowadzona, bezspornie był pokrzywdzonym przestępstwem przypisanym oskarżonej i w konsekwencji posiadał uprawnienia pozwalające na złożenie mu wniosku o ściganie i to nawet przy przyjęciu, że nie był właścicielem owej instalacji gazowej.

Z powyższych względów zbędne jest odnoszenie się do zamieszczonych w uzasadnieniu kasacji wywodów dotyczących kwestii nieważności umowy zawartej z R. W. przez F. S. i K. S.. Nie mogło jednak ująć uwadze Sądu Najwyższego, że rozważania te są powierzchowne w warstwie cywilnoprawnej oraz w znacznej części są powielonymi - i to nieumiejętnie - frazami z pisma z 18 listopada 2024 r. zatytułowanego „pozew o ustalenie wraz z pozwem o zadośćuczynienie” (w uzasadnieniu kasacji znalazła się wszak fraza *sytuacja ta z kolei implikuje, że brak mojej zgody (zgody współwłaściciela) oraz jasno wyrażony sprzeciw (sprzeciw współwłaściciela) w dniu 23 marca i 24 marca (a sprzeciw ten wyraziła też właścicielka mieszkania nr [...]) powoduje, że czynność prawna jest nie tylko bezskuteczna (czyli pozostajemy w oczekiwaniu na zatwierdzenie czynności), ale jest bezwzględnie nieważna*). W piśmie z 18 listopada 2024 r. jako powoda oznaczono D. C., a jako pozwanych R. W., F. S. i K. S..

Ponadto, całkowicie chybione było przywołanie w kasacji postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2013 r., IV KK 332/12, w którym zasadniczy wywód poświęcono kwestii wpływu niezaspokojenia osoby, która nabyła w drodze cesji prawa majątkowe przysługujące pierwotnie pokrzywdzonemu (związane z obowiązkiem probacyjnym naprawienia szkody), na możliwość zarządzenia wykonania kary na podstawie art. 75 § 2 k.k. W przedmiotowej sprawie uprawnienia F. S. do złożenia wniosku o ściganie nie są wszak wywodzone z faktu nabycia w drodze cesji roszczenia o naprawienie szkody wyrządzonej przestępstwem, ale wynikają z faktu, iż w realiach przedmiotowej sprawy i w świetle utrwalonej linii

interpretacyjnej dotyczącej przedmiotu ochrony przepisu art. 288 § 1 k.k., należało go uznać za pokrzywdzonego przestępstwem przypisanym oskarżonej.

Kierując się powyższą argumentacją, Sąd Najwyższy oddalił kasację jako oczywiście bezzasadną.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k., obciążając nimi oskarżoną.

[J.J.]

[r.g.]